

จุลสารส่วนเสริมสร้างวินัย สำนักบริหารกลาง ฉบับที่ ๖ ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

จุลสารส่วนเสริมสร้างวินัย ฉบับนี้ขอนำเสนอความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและกรณีตัวอย่างการกระทำผิดวินัย
ผู้สนใจสามารถเข้าเยี่ยมชมได้ที่เว็บไซต์ของส่วนเสริมสร้างวินัย สำนักบริหารกลาง

คติวินัย : ต้องอุทธรณ์คำสั่งลงโทษก่อนฟ้องและไม่ต้องฟ้องคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน!

ฟ้องคดีวินัยอย่างไร...ไม่ให้เสียสิทธิ หรือให้ศาลรับคำฟ้องไว้พิจารณาเพื่อให้ความเป็นธรรม
ฉบับนี้ได้หยิบยกคดีที่ผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องเพิกถอนคำสั่งหลายคำสั่ง แต่ทว่าศาลไม่รับฟ้องทั้งหมด จะเพราะด้วย
เหตุผลประการใด และที่ถูกต้องจะต้องดำเนินการอย่างไร

เหตุเดือดร้อนของผู้ฟ้องคดี

เมื่อครั้งที่ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอ ได้ถูกผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ
สอบสวน กรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานทุจริตต่อหน้าที่ ในเรื่องจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน
รับแจ้งย้ายทะเบียนราษฎร และแจ้งย้ายที่อยู่ให้บุคคล ซึ่งผู้ฟ้องคดีเป็นผู้จัดทำและลงลายมือชื่อในฐานะพนักงาน
เจ้าหน้าที่ผู้อนุญาตโดยไม่เป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ต่อมา ผู้บังคับบัญชา
ได้มีคำสั่งลงโทษไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ นอกจากนี้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ
(คณะกรรมการ ป.ป.ท. ประจำเขต) ยังได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริงอันเกี่ยวเนื่องจาก
การออกคำสั่งลงโทษของผู้ว่าฯ แล้วมีมติให้ดำเนินการเอาผิดในทางอาญากับผู้ฟ้องคดีด้วย

ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า ตนไม่ได้กระทำความผิดตามข้อกล่าวหา จึงได้ยื่นฟ้องผู้ว่าราชการจังหวัด
(ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) และคณะกรรมการ ป.ป.ท. ประจำเขต (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) ต่อศาลปกครอง เพื่อขอให้ศาล
มีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่ง ดังนี้ ๑. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัย ๒. คำสั่งลงโทษไล่ผู้ฟ้องคดี
ออกจากราชการ และ ๓. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริงผู้ฟ้องคดี รวมทั้งให้คืนตำแหน่ง
หน้าที่ราชการและเงินเดือนพร้อมดอกเบี้ยให้แก่ตน

คดีนี้ ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำฟ้อง ทั้ง ๓ กรณีไว้พิจารณา และให้จำหน่ายคดีออกจาก
สารบบความ ผู้ฟ้องคดีจึงยื่นอุทธรณ์คำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นต่อศาลปกครองสูงสุด

ความเป็นธรรม...จากคำพิพากษา/คำสั่งศาลปกครอง

ข้อกฎหมายที่สำคัญ : พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒
มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ผู้ใดได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจ
หลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ
หรือมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง หรือกรณีอื่นใดที่อยู่ในเขตอำนาจปกครองตามมาตรา ๙ และการแก้ไข
หรือบรรเทาความเดือดร้อนหรือความเสียหายหรือยุติข้อโต้แย้งนั้น ต้องมีคำบังคับตามที่กำหนดในมาตรา ๗๒
ผู้นั้นมีสิทธิฟ้องต่อศาลปกครอง **วรรคสอง** บัญญัติว่า ในกรณีที่มิกฎหมายกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับ
การแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายในเรื่องใดไว้โดยเฉพาะ การฟ้องคดีปกครองในเรื่องนั้นจะกระทำต่อเมื่อ
มีการดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการดังกล่าว และได้มีการสั่งการตามกฎหมายนั้น หรือมิได้มีการสั่งการ
ภายในเวลาอันสมควรหรือภายในเวลาที่กฎหมายนั้นกำหนด

คดีมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาว่า ผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครอง เป็นไปตามเงื่อนไขในการ
ฟ้องคดีหรือไม่

ศาลปกครอง...

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีที่ฟ้องเพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัย ซึ่งเป็นเพียงขั้นตอนในการแสวงหาข้อเท็จจริงตามข้อกล่าวหา โดยต้องรายงานผลและความเห็นต่อผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยหรือไม่ จึงจะมีผลกระทบต่อสถานะภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ฟ้องคดี ดังนั้น คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยจึงยังไม่มีผลกระทบต่อสถานะภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีจึงมิใช่ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย อันเนื่องมาจากคำสั่งดังกล่าว ที่จะมีสิทธิฟ้องคดีขอให้ศาลเพิกถอนได้ตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองฯ

ส่วนกรณีที่ฟ้องขอให้เพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริง นั้น ศาลเห็นว่าคำสั่งดังกล่าวเป็นการใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อให้ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงแทนคณะกรรมการ ป.ป.ท. ประจำเขต ซึ่งเป็นเพียงขั้นตอนในการแสวงหาข้อเท็จจริงตามข้อกล่าวหา สถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ฟ้องคดีจึงยังมิใช่ถูกกระทบกระเทือนจนกว่าผู้มีอำนาจจะได้สั่งการเพื่อให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ท. แล้ว ผู้ฟ้องคดีจึงมิใช่ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายอันเนื่องมาจากคำสั่งดังกล่าว ที่จะมีสิทธิฟ้องคดีขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่งได้เช่นเดียวกัน

สำหรับกรณีที่ฟ้องขอให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการนั้น แม้ว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายอันเนื่องมาจากคำสั่งดังกล่าว เพราะกระทบสิทธิของผู้ฟ้องคดีแล้ว แต่การใช้สิทธิฟ้องคดีปกครองในเรื่องที่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายในเรื่องนั้นแล้ว และได้มีการสั่งการตามกฎหมายนั้น หรือมิได้มีการสั่งการภายในเวลาอันสมควรหรือภายในเวลาที่กฎหมายนั้นกำหนดตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน

เมื่อผู้ฟ้องคดียังไม่ได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อผู้มีอำนาจพิจารณาภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดก่อนนำคดีมาฟ้องต่อศาล ศาลจึงไม่อาจรับคำฟ้องข้อหานี้ไว้พิจารณาได้เช่นเดียวกัน

ศาลปกครองสูงสุดจึงมีคำสั่งยืนตามศาลปกครองชั้นต้นที่ไม่รับคำฟ้องทั้ง ๓ กรณีไว้พิจารณา
(คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๖๐๕/๒๕๖๕)

*****หลักกฎหมายปกครองและบรรทัดฐานการปฏิบัติราชการ*****

สรุปได้ว่า...การฟ้องเพิกถอนคำสั่งลงโทษทางวินัยซึ่งเป็นคำสั่งทางปกครอง จะต้องดำเนินการอุทธรณ์คำสั่งภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ (แก้ไขเยียวยาภายในฝ่ายปกครอง โดยต้องยื่นอุทธรณ์ต่อ ก.พ.ค. ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันทราบหรือถือว่าทราบคำสั่งตามมาตรา ๑๑๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑) ก่อนที่จะนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง และต้องนำคดีมาฟ้องภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี นอกจากนี้ การมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยเพื่อทำหน้าที่สอบสวน หรือแสวงหาข้อเท็จจริง และเสนอความเห็นต่อผู้มีอำนาจเพื่อพิจารณามีคำสั่งลงโทษทางวินัยเป็นเพียงการเตรียมการและการดำเนินการของเจ้าหน้าที่เพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงในเรื่องนั้นเสนอต่อผู้มีอำนาจตามกฎหมาย เพื่อนำไปสู่การออกคำสั่งทางปกครองต่อไป อันเป็นขั้นตอนการพิจารณาทางปกครองที่ยังไม่ได้กระทบสิทธิใดๆ ของเจ้าหน้าที่ผู้ถูกตั้งกรรมการสอบสวนวินัย กรณีจึงถือไม่ได้ว่าเจ้าหน้าที่ฯ ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายที่จะมีสิทธิฟ้องขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยได้ ส่วนคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริงผู้ถูกกล่าวหาของคณะกรรมการ ป.ป.ท. เพื่อดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง นั้น ก็เป็นไปในทำนองเดียวกัน คือเป็นขั้นตอนการพิจารณาทางปกครอง จึงไม่อาจฟ้องคดีต่อศาลปกครองเพื่อขอให้เพิกถอนได้เช่นกัน

อันเป็นเหตุให้ศาลปกครองไม่อาจรับคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีไว้พิจารณา ด้วยประการฉะนี้...